

Vergaderjaar 1983–1984 Nr. 204b

13 924

Regelen ter bevordering van de stads- en dorpsvernieuwing (Wet op de stads- en dorpsvernieuwing)

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 15 augustus 1984

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het voorlopig verslag van de vaste Commissie voor Volkshuisvesting. Alvorens daarop nader in te gaan wil ik gaarne mijn grote waardering uitspreken voor de met het uitbrengen daarvan betachte voortvarendheid. Met erkentelijkheid nam ik kennis van de door de C.D.A.-fractie uitgesproken bereidheid mee te werken aan een zodanig spoedige plenaire behandeling dat de wet op 1 januari 1985 in werking kan treden. De door de leden van de P.v.d.A.-fractie aan mij en mijn medewerkers toegezwaaide lof en hun constatering dat deze wet model kan staan voor een serieuze decentralisatie, de gemeenten de beschikking geeft over een deugdelijk juridisch instrumentarium en een grote mate van beleidsvrijheid scheidt, deden mij veel genoegen. Met voldoening nam ik er kennis van dat het lid van de G.P.V.-fractie zich in grote lijnen met de inhoud van het wetsvoorstel kan verenigen.

Standpunt van de C.D.A.-fractie

Ten einde het nieuwe financiële regime op 1 januari 1985 in werking te kunnen laten treden zal de desbetreffende algemene maatregel van bestuur – te noemen het Besluit op de stads- en dorpsvernieuwing – vóór 1 november 1984 het Staatsblad moeten bereiken. Dit vloeit voort uit artikel 2 van de wet, waar wordt bepaald dat de in de wet voorziene algemene maatregelen van bestuur niet eerder in werking treden dan twee maanden na de dagtekening van het Staatsblad, waarin de desbetreffende besluiten zijn geplaatst. Naar mijn mening zal de plaatsing van het besluit in het Staatsblad gedekt moeten zijn door een in het Staatsblad opgenomen wet.

Gezien de huidige voortgang bij de voorbereidende werkzaamheden met betrekking tot het onderhavige wetsvoorstel zijn er geen tekenen, die erop wijzen, dat de beoogde invoeringsdatum van 1 januari 1985 niet haalbaar zou zijn.

Zou de wet op die datum niet in werking kunnen treden doordat bij voorbeeld de parlementaire behandeling niet tijdig is afgerond, dan zal ik overwegen tegemoet te komen aan het verzoek, dat de Tweede Kamer mij heeft gedaan bij de bespreking van de grote steden-problematiek, de verdeelsleutel in afwachting van de inwerkingtreding van de wet voor de vier grote steden bij beschikking in te voeren. Ik zou mij in dat geval overigens niet willen beperken tot de vier grote steden, maar het nieuwe

decentrale financieringssysteem voor alle gemeenten willen invoeren. De huidige plantoetsing door het rijk kan dan inderdaad achterwege blijven. Ik voeg daar wel aan toe, dat ik een dergelijke gang van zaken niet zou toejuichen. Een wettelijke grondslag voor de decentralisatie van de stadsvernieuwing geniet naar mijn mening verre de voorkeur. Bij circulaire van 25 april 1984 (MG 84-16) aan de colleges van burgemeester en wethouders en van gedeputeerde staten heb ik reeds, onder voorbehoud van eventuele wijzigingen als gevolg van de parlementaire behandeling, informatie verschaft over strekking en reikwijdte van het wetsvoorstel en de daarin vervatte nieuwe taken en bevoegdheden van gemeenten en provincies.

Daarnaast ben ik in mijn circulaire van 23 juli 1984 (MG 84-25) ingegaan op de overgangsproblematiek en heb ik aan genoemde colleges tevens de nieuwe lijst met de procentuele aandelen van alle gemeenten en provincies toegezonden. Nadere informatie over de jaarlijkse rapportage is toegezegd.

Bovendien zal er nog een algemene folder over de wet verschijnen. Voorts wordt er – ter begeleiding en ten behoeve van een zo soepel mogelijke invoering van de wet – in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg Ruimtelijke Ordening gewerkt aan de organisatie van een reeks informatiebijeenkomsten voor bestuurders en aan een cursus voor ambtenaren.

Ten slotte is in het Meerjarenplan Stadsvernieuwing op de bedoeling van het wetsvoorstel ingegaan. Met een en ander zal naar mijn mening in voldoende mate zijn voorzien in de behoefte aan toelichting en voorlichting.

Het ontwerp-Besluit op de stads- en dorpsvernieuwing is inmiddels aan de Raad van State om advies voorgelegd. Ingevolge artikel 2 van de wet zal van de plaatsing van het besluit in het Staatsblad onverwijld mededeling worden gedaan aan de Staten-Generaal. Alsdan zal de Eerste Kamer van een en ander kunnen kennisnemen.

Het regeringsbeleid

1. Het inzicht in de wijze waarop de door de gemeenten gemaakte kosten naar de verschillende beleidssectoren moeten worden gerubriceerd, kan door de in de wet voorziene verslaglegging worden geboden. Gelet op het belang dat gemeenten en provincies hebben bij het verschaffen van een goed inzicht in raming en besteding van middelen voor de stadsvernieuwing, verwacht ik dat die mogelijkheid ook in de praktijk zal worden benut. Dit te meer daar bij de beoordeling van die gegevens in het jaarlijks voortschrijdende Meerjarenplan Stadsvernieuwing, de Coördinatie-commissie stadsvernieuwing (CCSV) een belangrijke rol speelt. Daarin hebben ook vertegenwoordigers uit de kring van gemeenten en provincies zitting.

De rijksuitgaven voor de stadsvernieuwing zijn in het Meerjarenplan Stadsvernieuwing in drie categorieën onderscheiden nl. in A-, B- en C-posten. Alléén de A-posten zijn in hun geheel relevant voor de stadsvernieuwing. Met ingang van 1 januari 1985 maken zij, met uitzondering van de WVC-post «Welzijn ISR», naar verwachting alle deel uit van de VROM-begroting. De B- en C-posten dienen een ander hoofdoel, nl. dat van de desbetreffende beleidssector, maar zijn wel voor een deel relevant voor de stadsvernieuwing.

Bij de B-posten wordt de mate van relevantie beleidsmatig en dus vooraf vastgesteld; bij de C-posten kan, bij de huidige toepassing pas achteraf worden vastgesteld in welke mate deze ook de stadsvernieuwing ten goede zijn gekomen. De VROM-begroting kent slechts één C-post nl. die voor de bodemsanering. Alle overige C-posten staan op de begroting van andere departementen. De VROM-begroting kent wel verschillende B-posten o.a. de exploitatiesubsidie en premiekoopbijdragen voor de vervangende nieuwbouw.

De A-posten zullen bij de invoering van het financiële systeem van de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing voor een groot deel in de stadsvernieuwingsfondsen worden gestort. Ook het stadsvernieuwingsdeel van enkele B-posten zal die fondsen gaan voeden; van VROM bij voorbeeld het stadsvernieuwingsdeel van de post Hinderwet/milieuhinderlijke bedrijven, van andere departementen bij voorbeeld het aandeel bedoeld voor woonhuismonumenten op de WVC-begroting.

Het onderbrengen bij VROM van de volledige beleidsverantwoordelijkheid voor alle A-posten en voor dat deel van de B- en C-posten dat van belang is voor de stadsvernieuwing, zou feitelijk betekenen dat die begrotingsposten of delen daarvan «ontkoppeld» worden van de doelstelling van de desbetreffende beleidssector om overheveling naar de stadsvernieuwingspost van de VROM-begroting mogelijk te maken. Voor de C-posten zou dat bovendien inhouden dat beleidsmatig vastgesteld zal moeten worden welk deel van die post relevant is voor de stadsvernieuwing.

Nog afgezien van de vraag of dat ontkoppelen en overhevelen naar de stadsvernieuwingspost op de VROM-begroting acceptabel zal zijn voor de nu primair verantwoordelijke ministeries – waaronder óók VROM – is het de vraag of met zo'n operatie per saldo de stadsvernieuwing in financiële zin gebaat is. Bij de C-posten is dat per definitie niet vast te stellen. Immers bij die posten blijkt het niet mogelijk vóóraf te bepalen in welke mate die posten de stadsvernieuwing ten goede komen. In de tweede plaats, als die ontkoppeling en overheveling heeft plaatsgevonden dan ligt het voor de hand dat het «restant» van die post niet meer zal worden ingezet voor de stadsvernieuwing. Daarmee lijkt het praktisch uitgesloten dat een eventuele verhoging van het stadsvernieuwingsdeel ten laste kan worden gebracht van het «restant» van die post c.q. van de desbetreffende beleidssector, zelfs niet in geval van onderbesteding van dat restant. Eventuele verhogingen zullen in die situatie binnen de VROM-begroting gezocht moeten worden, te meer daar dan de andere ministeries, althans formeel, niet meer medeverantwoordelijk zijn voor de stadsvernieuwing.

De samenhangende problematiek van de stadsvernieuwing, tot uitdrukking komend in de definitie van stadsvernieuwing in artikel 1 van het wetsontwerp, verdient een integraal gecoördineerd beleid dat, ook financieel, niet los staat van het overige beleid van de bij de stadsvernieuwing betrokken departementen. Dit neemt niet weg dat ik in mijn functie als coördinerend bewindsman voor de stadsvernieuwing ernaar zal blijven streven de coördinatiestructuur ook met betrekking tot het budgettaire kader zo eenvoudig mogelijk te houden.

2. Doel van de – ook vanuit de Tweede Kamer gevraagde – opneming in de Coördinatiecommissie stadsvernieuwing van vertegenwoordigers van provincies en gemeenten is te bevorderen dat de adviezen van de commissie reeds bij de totstandkoming daarvan op hun uitvoerbaarheid in de praktijk kunnen worden getoetst. Gezien het feit dat bedoelde vertegenwoordigers worden betrokken uit de kringen van de gezamenlijke provincies en van de gezamenlijke gemeenten behoeft voor een vermenging van advisering op basis van gedifferentieerde ambtelijke deskundigheid en advisering op basis van belangenbehartiging niet te worden gevreesd. Overigens laat de samenstelling van de commissie de eigen verantwoordelijkheid van de bewindsman uiteraard onverlet.

De inspraak

1 en 2. Het gemeentelijke beleid inzake de stadsvernieuwing, waarvan sprake is in artikel 8, eerste lid, omvat – getuige het vervallen van de woorden «de voorbereiding van» – zowel de vaststelling van de beleidsplannen als de uitvoering daarvan. De in genoemd artikellid voorgeschreven verordening zal dus zowel met betrekking tot die vaststelling als met

betrekking tot die uitvoering inspraakregelen moeten bevatten. Beleid komt tot stand aan de hand van voornemens. Het is daarop dat inspraak moet worden verleend. Vandaar dat in artikel 8, tweede en derde lid, van beleidsvoornemens wordt gesproken. Ten aanzien van het stadsvernieuwingsplan schrijft de wet in artikel 33, eerste lid, expliciet voor dat het uitvoeringsbeleid in een schriftelijk stuk wordt vastgelegd: het uitvoeringsschema. Op de vaststelling van dat schema zijn de inspraakregelen van de meergenoemde verordening van toepassing. De bepaling onder e in artikel 33, eerste lid, dat het uitvoeringsschema moet aangeven de wijze, waarop het gemeentebestuur voornemens is de bevolking bij de uitvoering te betrekken, heeft geen betrekking op (de inspraak bij) de vaststelling van het uitvoeringsbeleid. Dat is bij het schema gebeurd. Hier gaat het om het betrekken bij de concrete, daadwerkelijke uitvoering, zoals bij voorbeeld de zelfwerkzaamheid van bewonersgroepen. Vandaar dat hier van «bevolking» wordt gesproken.

De leefmilieuverordening

1. Hoewel in artikel 9, derde lid, van de wet en artikel 10, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening in nagenoeg gelijklopende bewoording de bevoegdheid is gegeven voorschriften te geven ten aanzien van het gebruik van gronden en opstallen, gaat het toch om verschillende situaties. Artikel 10, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening bepaalt dat bij een bestemmingsplan de bestemming van de in het plan begrepen grond kan worden aangewezen en dat zo nodig, in verband met die bestemming, voorschriften kunnen worden gegeven omtrent het gebruik van de in het plan begrepen grond en de zich daarop bevindende opstallen. Het gaat dus om voorschriften *in verband met een bestemming*. De bepaling dat die voorschriften slechts om dringende redenen een beperking van het meest doelmatige gebruik mogen inhouden houdt in dat het plan, gegeven een bepaalde bestemming, het (meest doelmatige) gebruik *overeenkomstig die bestemming* niet zo maar mag beperken. Bij een leefmilieuverordening worden geen bestemmingen aangewezen. Het gaat hier om voorschriften die gebruiksvormen, welke een achteruitgang van de woon- en werkomstandigheden in en het uiterlijk aanzien van een gebied teweegbrengen, verbieden al dan niet behoudens vergunning van burgemeester en wethouders. Opneming van een soortgelijke bepaling als in de Wet op de Ruimtelijke Ordening in artikel 9, derde lid, van de wet is dan ook niet overwogen. De beperking is hier gelegen in de bepaling dat de voorschriften slechts mogen worden gegeven ter verwezenlijking van het in artikel 9, eerste lid, vermelde doel: *wering van dreigende en stuiting van reeds ingetreden achteruitgang van de woon- en werkomstandigheden in en het uiterlijk aanzien van het bij de leefmilieuverordening aangewezen gebied.*

2. De gangbare opvatting is dat aan een besluit gedeeltelijk goedkeuring kan worden onthouden indien de aard en de inhoud van het besluit zich daartegen niet verzetten. Naar mijn mening is dat hier het geval. Als voorbeeld kan worden genoemd dat gedeputeerde staten het niet eens zijn met de omvang van het bij de leefmilieuverordening aangewezen gebied.

3. De vraag of uit de wet kan worden afgeleid dat het niet mogelijk is een leefmilieuverordening vast te stellen voor een gebied waarop een stadsvernieuwingsplan van toepassing en uitgevoerd is, indien hier niet eerder een leefmilieuverordening heeft gegolden, moet ontkennend worden beantwoord. Vaststelling van een leefmilieuverordening voor zodanig gebied is mogelijk, uiteraard op voorwaarde dat er (wederom) sprake is van dreigende of reeds ingetreden achteruitgang, als bedoeld in artikel 9, eerste lid.

Ik vraag mij evenwel af of deze vraag overeenkomstig de bedoeling van de steller daarvan is geformuleerd. Indien het slot van de vraag zou (moeten) luiden: indien hier eerder een leefmilieuverordening heeft gegolden, moet de vraag bevestigend worden beantwoord.

4. Een leefmilieuverordening kan (nog gedurende enkele jaren) van kracht blijven na vaststelling van een stadsvernieuwingsplan. Aangenomen moet echter worden dat daaraan geen behoefte zal bestaan. Het gemeentebestuur zal er dan ook verstandig aan doen de verordening in te trekken. Gedeputeerde staten zullen daaraan bij hun goedkeuringsbeleid aandacht moeten geven.

Artikel 16 slaat op de omgekeerde situatie. Het bepaalt dat bij vaststelling van een leefmilieuverordening voor een gebied, waar een planologische maatregel geldt, die planologische maatregel van kracht blijft voor zover zij niet in strijd is met de verordening. Het is overigens niet zeer waarschijnlijk dat een gemeente voor een gebied, waar een «modern» bestemmings- of stadsvernieuwingsplan geldt, ook nog een leefmilieuverordening in het leven zal roepen.

Het stadsvernieuwingsplan

1. Artikel 13 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening vermeldt de verschillende bestemmingen, die bij een bestemmingsplan kunnen worden aangewezen. Modernisering of vervanging van woningen en andere gebouwen kan niet worden aangemerkt als een bestemming. De in artikel 32, eerste lid, is dan ook niet een speciaal op de stadsvernieuwing gerichte aanvulling van artikel 13 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening; het scheidt een daarop gericht nieuw element.

2. Uit de woorden «gaat vergezeld van», gebezigd in artikel 33, eerste lid, vloeit voort dat het uitvoeringsschema geen deel uitmaakt van het stadsvernieuwingsplan. Het heeft in dat opzicht dus een status en rechtsgevolgen, die vergelijkbaar zijn met die van de toelichting bij een bestemmingsplan. Niettemin heeft het uitvoeringsschema blijkens de bepalingen van artikel 34 een meer zelfstandig karakter dan de toelichting. Het is, evenals de in artikel 32 voorziene gebiedsaanwijzing, een speciaal op de stadsvernieuwing gericht nieuw element.

3 en 4. Ingevolge artikel 31 is hoofdstuk III van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening van overeenkomstige toepassing op het stadsvernieuwingsplan. Dat brengt onder meer mee dat het stadsvernieuwingsplan vergezeld moet zijn door een toelichting (artikel 10, tweede lid), waarin onder meer zijn neergelegd de uitkomsten van het onderzoek naar de (financiële) uitvoerbaarheid van het plan (artikel 7). Overigens bepaalt artikel 34, eerste lid, dat voor de (latere) vaststelling of wijziging van het uitvoeringsschema het stadsvernieuwingsplan regelen moet geven.

Financiële bepalingen

1. Het toezicht van gedeputeerde staten, bedoeld in artikel 42, tweede lid, is repressief toezicht. Bepaald wordt dat gedeputeerde staten toezien dat de aan gemeenten verstrekte gelden *zijn* besteed ter uitvoering van het gemeentelijk stadsvernieuwingsbeleid.

2. Het totale niveau van de investeringen ten behoeve van de stadsvernieuwing is mij niet bekend, omdat niet kan worden beschikt over de gegevens met betrekking tot de investeringen gedaan door gemeenten en particulieren. Over de investeringen van rijkszijde heb ik inzicht verschaft in het Meerjarenplan Stadsvernieuwing. Daarin is, verdeeld over de diverse stadsvernieuwingsactiviteiten van de betrokken departementen, het niveau van de investeringen over de jaren 1977 tot en met 1982 aangegeven. In

het nieuwe Meerjarenplan zullen de in 1983 gedane investeringen daaraan worden toegevoegd.

3, 4 en 5. Daar waar de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken tijdens het overleg met de vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken over de Eerste Vervolgnota Grote Stedenproblematiek op 30 mei 1984 heeft gesproken over «vorderingen op het Rijk» is bedoeld op fictieve vorderingen betreffende het gemeentelijk aandeel in de bijstandskosten en de zogenoemde profijtkortingen.

Het is mij overigens bekend, dat de gemeente Amsterdam een aanzienlijk bedrag aan geactiveerde stadsvernieuwingstekorten heeft, waarop niets wordt afgeschreven. Het gemeentebestuur verwacht hier een oplossing van rijkszijde.

Indien de gemeenten zijn overgegaan tot een wijze van boekhouden als in het voorgaande is bedoeld, dan is het verbod, bedoeld in artikel 40, eerste lid, van toepassing. Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer heb ik een uitzondering gemaakt voor de zogeheten «historische aankopen». Het gaat daarbij om de aankooprij, rentebijdriving is ook in dat geval niet toegestaan.

6. De gevraagde gegevens met betrekking tot de betalingen zijn slechts te geven voor een deel van de in de stadsvernieuwingfondsen op te nemen regelingen. Dat zijn de Interimsaldoregeling, de 80%-regeling, de planvoorbereidingskosten, de contactpersonen, de tijdelijke huisvesting, de verbetering van de woonomgeving, de uitvoering van de rioleringswerken, de sanering van milieuhinderlijke bedrijven, de Kaderregeling Steun Bedrijven Stadsvernieuwing en de sociaal-culturele voorzieningen in ISR-gebieden. Deze regelingen maken te zamen ongeveer 70 à 75% van de fondsgelden uit. Voor de overige in de fondsen op te nemen regelingen is een uitsplitsing van de betalingen op gemeenteniveau niet beschikbaar.

De lijst ziet er als volgt uit:

	Gemiddelde 1979–1983 x f 1 mln.	Promillages volgens de sleutel
Amsterdam	47,0	200,76
Rotterdam	83,2	128,57
Den Haag	54,2	85,21
Utrecht	22,2	35,47
Haarlem	11,9	24,98
Groningen	15,1	24,84
Leiden	19,9	13,94
Arnhem	6,8	13,48
Dordrecht	6,7	10,84
Leeuwarden	12,6	10,06
Schiedam	7,5	9,02
Hilversum	7,4	7,88
Delft	7,6	7,25
Alkmaar	7,6	5,44
rest Nederland	137,3	422,26

Ter toelichting op deze tabel moge dienen, dat in de eerste kolom het gemiddelde betalingsniveau over de jaren 1979 tot en met 1983 is aangegeven wat betreft de hierboven genoemde regelingen. In de tweede kolom is het promillage aangegeven, dat de gemeenten en provincies in de totale middelen zullen ontvangen. De twee tabellen zijn daarom niet vergelijkbaar.

Op dit moment is niet bekend hoe hoog het bedrag, dat voor versleuteling beschikbaar zal zijn, zal worden. Er zullen bedragen moeten worden afgezonderd voor de centraal af te wikkelen verplichtingen, terwijl daarnaast overloopgelden aan de fondsen zullen worden toegevoegd.

Ik wijs er voorts op, dat de bedragen van de eerste kolom volledig afhankelijk zijn van het tempo, waarin aangegane verplichtingen zijn omgezet in betalingen. Dat tempo heeft per gemeente sterk verschil, zodat om die reden ook de cijfers van de eerste kolom met grote terughoudendheid moeten worden bekeken.

7. Zoals in het Meerjarenplan Stadsvernieuwing al is aangegeven, is het rijksbeleid op het gebied van de stadsvernieuwing de eerstkomende jaren nog vooral gericht op het inhalen van achterstanden, die in het verleden zijn ontstaan. Het tempo, waarin de stadsvernieuwingsproblematiek kan worden aangepakt is, zo stellen de leden van de C.D.A.-fractie terecht, mede afhankelijk van de verdeelsleutel. Een van de doelstellingen van de verdeelsleutel is daarmee een verschil in urgentie tussen gemeenten aan te geven. Ik acht de omstandigheden in de grote en middelgrote gemeenten dermate urgent en de omvang van de problemen zo groot, dat ik hen door middel van de verdeelsleutel in staat wil stellen hun stadsvernieuwing voortvarend aan te pakken.

Standpunt van de V.V.D.-fractie

Naar aanleiding van de vragen omtrent de behoefte aan een Wet op de stads- en dorpsvernieuwing en wel een afzonderlijke wet, het volgende.

Stadsvernieuwing geniet een hoge politieke prioriteit en vormt als zodanig een duidelijk afzonderlijk beleidsterrein. Over de noodzaak tot aanpak van de stadsvernieuwingsproblematiek bestaat brede maatschappelijke overeenstemming. Deze prioriteit blijkt ook uit de inzet van financiële middelen ten behoeve van dit beleidsterrein en krijgt daarnaast gestalte in een afzonderlijke wet, het nu aan de orde zijnde wetsvoorstel op basis waarvan onder meer ieder jaar een voortschrijdend Meerjarenplan Stadsvernieuwing aan de Staten-Generaal wordt voorgelegd. Dit wetsvoorstel dient er echter ook toe de gemeenten nieuwe juridische instrumenten te verschaffen, zoals het stadsvernieuwingsplan en de leefmilieuverordening. Voorts kan in een afzonderlijke wet het best het integrale, interdepartementale karakter van de stadsvernieuwing worden vormgegeven.

Wetstechnisch gezien hadden alle regelingen, die nu een plaats hebben gevonden in het wetsvoorstel, kunnen worden opgenomen in bestaande wetgeving, zoals de Wet op de Ruimtelijke Ordening en de Woningwet. Dat zou de regelgeving met betrekking tot de stadsvernieuwing echter te zeer hebben versnipperd en de duidelijkheid daaromtrent hebben aangetast.

Wat betreft de gedachte van deze leden, dat het kwantitatieve woningtekort goeddeels tot het verleden zou behoren en dat in verband daarmee het verschijnsel van bouwsubsidie anders dan voor stads- en dorpsvernieuwing zou moeten verdwijnen, merk ik op, dat een dergelijk tekort op het ogenblik nog zeker aanwezig is. De verwachting is wel, op basis van het daarop gerichte beleid en een vermindering van de vraag, dat het tekort in de jaren negentig zal afnemen. De nadruk zal daarom inderdaad steeds meer op het kwalitatieve aspect komen te liggen. Dit betekent echter niet, dat nog slechts daaraan aandacht zou moeten worden besteed. De zorg voor voldoende woningen blijft bestaan.

Het stadsvernieuwingsplan bevat ten opzichte van het bestemmingsplan een aantal nieuwe elementen, die speciaal op uitvoering zijn gericht. Te denken valt aan de gebiedsaanwijzing voor modernisering van woningen en andere gebouwen (artikel 32, eerste lid) en het uitvoeringsschema (artikelen 33 en 34).

Het zou inderdaad denkbaar zijn geweest het bestemmingsplan door middel van een wijziging en aanvulling van de Wet op de Ruimtelijke Ordening een zodanige inhoud te geven dat het de doeleinden, met het stadsvernieuwingsplan beoogd, verwezenlijkt. Destijds is echter gekozen voor de huidige opzet van het wetsontwerp ten einde de samenhang van de verschillende regelingen op het gebied van de stadsvernieuwing niet

verloren te laten gaan. Het zou – mede gezien het behandlungsstadium waarin de wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (14889) verkeert – een onaanvaardbare vertraging opleveren indien thans zou worden besloten alsnog op een andere opzet van de wet over te gaan.

Een van de doelstellingen van het stadsvernieuwingsbeleid van de regering is te stimuleren, dat de gemeenten zoveel mogelijk gebruik maken van woningbouwcapaciteit in bestaand stedelijk gebied. Het zal bij de benutting van deze ruimte echter zeker niet uitsluitend om woningwoningen gaan. Gelet op de differentiatie in het bouwprogramma zal nieuwbouw in bestaand stedelijk gebied betrekking hebben op woningen in de diverse financieringscategorieën. De vrees van deze leden voor een eenzijdige bevolkingsopbouw in de stadsvernieuwingswijken en de stadsuitbreiding deel ik dan ook niet.

Het is zeker van belang, dat een verbeteringsproject op wat grotere schaal zo veel mogelijk gecoördineerd plaatsvindt, als in een wijk of straat de diverse eigendoms-categorieën naast elkaar voorkomen. Het komt de leefbaarheid immers ten goede, als alle daarvoor in aanmerking komende woningen in een wijk of straat tegelijkertijd worden aangepakt. Na inwerkingtreding van het onderhavige wetsontwerp, waar de beleidsbepaling op stadsvernieuwingsgebied bij de gemeenten wordt gelegd, zal een gecoördineerde aanpak, zoals door de hier aan het woord zijnde leden bedoeld, zeker worden vergemakkelijkt. Gemeenten kunnen immers tijdens de opstelling van plannen particuliere eigenaren en eigenaar-bewoners benaderen en bij de planvoorbereiding betrekken en daarbij tevens de betrokkenen inzicht geven in de mogelijkheden tot financiële steun. Het is mij bekend, dat vele gemeenten ook nu al een actief beleid voeren en betrokkenen eigener beweging benaderen.

Naar mijn mening bestaat niet het gevaar dat onder de werking van de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing vrijwel alle wijken tot stadsvernieuwingsgebied zullen worden verklaard. Het wetsvoorstel kent twee planfiguren, het stadsvernieuwingsplan en de leefmilieuverordening. De eerste is een op uitvoering gericht bestemmingsplan, met de tweede wordt beoogd het weren van dreigende en het stuiten van reeds ingetreden achteruitgang van een bepaald gebied. Beide planfiguren kennen een zeer zorgvuldige totstandkomingsprocedure, hetgeen betekent dat de gemeenten slechts dan tot hantering van de geboden instrumenten zullen overgaan, indien de noodzaak daartoe zich ook voordoet. Het is mij overigens niet duidelijk, waarom een stadsvernieuwingsplan per definitie remmen zou leggen op de ontwikkelingen van goede panden.

De vaststelling van de volgorde van aanpak van de stadsvernieuwing is in de eerste plaats een zaak van de gemeenten zelf. Zij kunnen bepalen, om welke reden dan ook, dat de aanpak van een naoorlogse wijk prioriteit verdient boven een wijk van voor 1930.

Standpunt van de P.v.d.A.-fractie

Van de zorg, die de leden van deze fractie hadden over de werking van de wet, nam ik kennis. Er kan echter naar mijn mening niet worden gesproken van nauwelijks meer dan handhaving van de voor stadsvernieuwing bestemde middelen. De regering kent aan de stadsvernieuwing hoge prioriteit toe en dat blijkt ook uit de hoogte van de beschikbare middelen. Verdubbeling van het stadsvernieuwingsbudget, zoals het kabinet Van Agt-II voorzag, is weliswaar gezien de moeilijke situatie van het ogenblik niet mogelijk, maar de verhoging is toch aanzienlijk. Van een decentralisatie van een gebrek aan middelen is dan ook bepaald geen sprake.

De hoogte en dientengevolge ook de samenstelling van het in de fondsen te storten bedrag kan op het ogenblik nog niet precies worden vastgesteld. Dat heeft twee oorzaken. In de eerste plaats zullen de overloopgelden aan de fondsen worden toegevoegd. De hoogte van deze gelden is afhankelijk van het beroep, dat dit jaar nog op de beschikbare

kasmiddelen wordt gedaan en zal dus pas tegen het eind van het jaar bekend zijn. In de tweede plaats moeten van de fondsmiddelen bedragen worden afgezonderd voor de centrale afhandeling na 1 januari 1985 van oude verplichtingen, die niet per gemeente konden worden geïnventariseerd. Ik verwijs daarvoor naar mijn circulaire van 23 juli 1984, MG 84-25. Het niveau van deze oude verplichtingen is ook afhankelijk van nog dit jaar in te dienen declaraties.

De financiële inspanningen van de andere departementen voor de activiteiten op sociaal, economisch, cultureel en milieuhygiënisch gebied vinden slechts voor een deel plaats ten laste van specifiek op de stadsvernieuwing gerichte posten. De desbetreffende bedragen zijn vermeld in het Meerjarenplan Stadsvernieuwing 1983-1987. Daarnaast vinden financiële inspanningen ten behoeve van de stadsvernieuwing van de kant van andere departementen echter ook plaats ten laste van de in het MPS genoemde C-posten. Dit zijn posten, die een ander hoofddoel dan de stadsvernieuwing dienen, maar wel voor een deel relevant voor dit beleids-terrein zijn. Pas achteraf kan worden bepaald welk deel van die posten voor de stadsvernieuwing van belang is geweest. Het kan dus zo zijn, dat door de ministeries van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Onderwijs en Wetenschappen een aanzienlijk hogere inspanning voor de stadsvernieuwing wordt geleverd dan zou blijken uit de specifieke stadsvernieuwingsregelingen van deze departementen.

Ten aanzien van de drie genummerde opmerkingen van de leden van de P.v.d.A.-fractie het volgende.

1. Het behoud van werkgelegenheid en de menging van wonen en werken in bestaand stedelijk gebied wegen ook in het beleid van de regering zwaar. De ervaringen die zijn opgedaan met de Kaderregeling Steun Bedrijven Stadsvernieuwing (KSBS) van het ministerie van Economische Zaken en die zijn neergelegd in het in april 1984 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer aangeboden rapport «Drie jaar KSBS: een overzicht», wijzen echter niet in de richting dat de tot dusver beschikbaar gestelde middelen onvoldoende zouden zijn. De ervaringen met de KSBS en de daaraan voorafgegane Beschikking Steun Bedrijven Stadsvernieuwing 1978, laten zien dat de steunverlening aan bedrijven een relatief lange aanloopperiode kent. In dat licht is het niet duidelijk in welke mate de behoefte aan middelen voor steun aan bedrijven daadwerkelijk zal stijgen met de in werking treding van de Wet. Het ligt in de bedoeling in de volgende versie van het Meerjarenplan Stadsvernieuwing nadrukkelijk aandacht te besteden aan de behoeften van de onderscheiden sectoren. Wellicht kan dat in dezen verduidelijking brengen. In een later stadium kan ook de verslaglegging over de besteding van en de behoefte aan stadsvernieuwingsmiddelen het inzicht daarin vergroten. Ik acht het mogelijk noch wenselijk daarop vooruit te lopen.

2. De financiële inspanningen van de ministeries van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en van Onderwijs en Wetenschappen vinden voor een deel plaats ten laste van speciaal op de stadsvernieuwing gerichte posten, maar daarnaast voor een aanzienlijk groter deel ook ten laste van de in het Meerjarenplan Stadsvernieuwing vermelde z.g. B- en C-posten. Zoals ik al eerder aangaf, zijn dit posten, die een ander hoofddoel dan de stadsvernieuwing dienen, maar wel voor een deel relevant voor dit beleidsterrein zijn. In welke mate dat het geval is, is uit de desbetreffende overzichten in het MPS af te lezen. Daaruit blijkt dat die departementen een grotere inspanning voor de stadsvernieuwing leveren, dan wanneer alleen de uitsluitend op stadsvernieuwing gerichte begrotingsposten, de z.g. A-posten, daarvoor als maatstaf worden gehanteerd.

De inspanningen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn niet rechtstreeks uit de desbetreffende overzichten in het MPS af te lezen. De inspanningen van dat departement voor de stadsvernieuwing zijn te vinden in de paragraaf «Werkgelegenheid» van het MPS. Daaruit blijkt onder meer in welke mate de middelen die in het kader van de werkgelegenheidsstimulering en van het «terugploegen van uitkeringsgelden» beschikbaar zijn voor onderdelen van de stadsvernieuwing worden ingezet. Worden ook die middelen in beschouwing genomen dan is de kwalificatie «zeer gering» voor de inspanning van ook dat ministerie niet op zijn plaats.

3. Het ministerie van Justitie draagt niet bij in de stadsvernieuwingsfondsen, omdat er in financiële zin geen directe relatie bestaat tussen de stadsvernieuwing en de onder dit departement ressorterende beleidsterreinen. Mede vanwege de door de leden van de P.v.d.A.-fractie genoemde problemen heeft de stadsvernieuwing echter hoge prioriteit in het regeringsbeleid, ook in financiële zin. Juist met het oog op het tegengaan van de gesignaleerde verschijnselen kunnen gemeenten hun inspanningen met behulp van het instrumentarium van de wet op de desbetreffende wijken richten.

De gevraagde gegevens over gemeenten, die na 1 januari 1985 meer geld zullen ontvangen dan tot dusverre, zijn wat betreft de in het verleden ontvangen gelden alleen beschikbaar voor de 14 ISR-gemeenten, en dan nog slechts met betrekking tot een aantal in de fondsen op te nemen regelingen. De vergelijking met wat deze gemeenten op grond van de verdeelsleutel zullen ontvangen heb ik hierboven naar aanleiding van een vraag van de leden van de C.D.A.-fractie gegeven.

Natuurlijk zullen er gemeenten zijn die na de in werking treding van de wet meer dan wel minder geld dan in het verleden zullen ontvangen. Dat is inherent aan de nieuwe methode van geldtoedeling. De verdeelcriteria, die aan deze toedeling ten grondslag liggen, doen naar mijn mening recht aan de relatieve behoefte van de gemeenten aan middelen voor de aanpak van hun stadsvernieuwingsproblematiek. Ik verwacht dan ook, dat de gemeenten zeker voldoende plannen zullen hebben om de in hun stadsvernieuwingsfonds gestorte gelden volledig te besteden.

De vragen, die zijn gerezen met betrekking tot het feit dat ongeveer 25% van de fondsgelden door de provincies zullen worden versleuteld, kunnen als volgt worden beantwoord:

a. naar mijn mening is het provinciale bestuurlijke en ambtelijke apparaat zeker toegesneden op de in de wet aan de provincie opgelegde taak. Dat vertrouwen baseer ik vooral op het feit, dat in de provincies reeds een aantal jaren provinciale stadsvernieuwingscommissies functioneren. Bij de uitvoering van die taak kan van de daarin aanwezige deskundigheid gebruik worden gemaakt. Bovendien hebben verscheidene provincies al ervaring met eigen fondsen voor de stadsvernieuwing.

b. Gezien het onder a vermelde vertrouwen vrees ik geen frustratie van tal van gewenste zaken als gevolg van geringere deskundigheid bij de provincies. Indien de provincies zich vooral met de bovengemeentelijke prioriteitstelling zullen bezighouden en deze zullen uitvoeren in de geest van de wet, dan is mijns inziens het gevaar van nieuwe bevoogding in de vorm van «provinciaal centralisme» niet aanwezig.

c. Allereerst wil ik opmerken dat van een aan gemeenten toekomstend aandeel in het «nationaal stadsvernieuwingsfonds» voor gemeenten met een aandeel onder de 1 promille geen sprake is. De rol van de provincie bij de verdeling van de gelden komt voort uit de overweging, dat het niet doelmatig is alle gemeenten rechtstreeks geld te geven. In dat geval zou een groot aantal gemeenten bedragen ontvangen, die te gering zijn om op effectieve wijze aan stadsvernieuwing te besteden. Bovendien gaat het hierbij om gemeenten, waar stadsvernieuwing een meer incidenteel karakter draagt.

Dit incidentele karakter brengt mee, dat de mogelijkheid bestaat, dat gemeenten «onder de streep» een aantal jaren – en dat kan langer dan vier jaar zijn – geen geldelijke steun uit het provinciale stadsvernieuwingsfonds ontvangen. Dat is mede afhankelijk van de door de provincies te stellen prioriteiten. Een en ander zal zijn geregeld in de verordening die de provincies ingevolge artikel 39, zesde lid, van het wetsvoorstel moeten vaststellen en waarin in elk geval regelen zullen moeten zijn opgenomen omtrent de wijze van prioriteitstelling tussen de gemeenten «onder de streep» en omtrent aanspraken van die gemeenten op hun aandeel in de totaal beschikbare gelden. In het wetsvoorstel zelf is geen beroepsmogelijkheid voor de desbetreffende gemeenten neergelegd. De provincies zijn uiteraard vrij een dergelijke voorziening in hun verordening neer te leggen.

Naar mijn mening zullen de gemeenten geen extra aanmaning nodig hebben om in hun jaarlijkse verslaggeving aan de provincie naast de gevraagde kwantitatieve gegevens aan te geven welke problemen op stadsvernieuwingsgebied zich op hun grondgebied voordoen. Het kwalitatieve deel van de rapportage is in het bijzonder bedoeld om de gemeenten in staat te stellen hun hart te luchten over alles wat met stadsvernieuwing te maken heeft. Op rijksniveau kan dat vervolgens worden vertaald in nieuw beleid of de aanpassing van bestaand beleid.

Voorschriften over inspraak of participatie in het gemeentelijk beleid horen naar mijn mening thuis in de gemeentewet. Ten einde de periode waarin in die wet nog niet in die voorschriften in voorzien, te overbruggen is een regeling in het wetsvoorstel – alsmede in het voorstel tot wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (14 889) – opgenomen. Die regeling stemt overeen met de regeling die naar verwachting in het in voorbereiding zijnde voorstel van wet tot wijziging van de gemeentewet zal worden opgenomen.

In 1984 bestaat de mogelijkheid om vervangende woningen met lagere aanvangshuren (vergelijkingshuren en 0,75%-aftrek) te bouwen tot een aantal dat overeenkomt met 1% van de voorraad huurwoningen van vóór 1931. Voor de grootste drie gemeenten is dit percentage 1,5. Dit resulteert in 9800 woningen met lagere aanvangshuren. Om sloop van zeer slechte woningen en vervangende nieuwbouw beter te stimuleren en om meer tegemoet te komen aan de behoefte van de gemeenten heeft de regering het voornemen het aantal met lagere aanvangshuur te bouwen woningen met 0,5% te verruimen. Hierdoor kunnen jaarlijks vanaf 1985 ca. 13 800 woningen met lagere aanvangshuur worden teruggebouwd. Deze verruiming betekent, dat de grootste drie gemeenten (Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage) elk zoveel woningen met lagere aanvangshuur kunnen bouwen als overeenkomt met 2% van hun huurwoningbestand van vóór 1931. Voor de overige gemeenten wordt dit percentage 1,5.

In het kader van de terugploegoperatie 1984–1985 loopt al een investeringsprogramma van f 375 mln., waarvoor zowel woningverbeteringsplannen als groot-onderhoudsplannen kunnen worden ingediend door de onderscheidene gemeenten. Hiermee kunnen in principe minimaal 1670 vooroorlogse en 13 400 naoorlogse woningen worden aangepakt. Over een eventueel vervolg van de terugploegoperatie kan eerst een uitspraak worden gedaan na een (interim-)evaluatie van het lopende programma.

Voor de beantwoording van de vraag die de leden van de P.v.d.A.-fractie als afsluiting stelden over de wijze waarop gemeenten en provincies zullen kunnen worden geholpen bij het opzetten van de bestuurlijke en ambtelijke aanpak van de stadsvernieuwing verwijs ik naar de uiteenzettingen over de voorlichting met betrekking tot de nieuwe wettelijke regeling van de stadsvernieuwing, die ik hierboven gaf naar aanleiding van een desbetreffende vraag van de C.D.A.-fractie.

Standpunt van de G.P.V.-fractie

1. Waarom destijds niet is gekozen voor een aanvulling van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, heb ik hierboven uiteengezet naar aanleiding van

een desbetreffende vraag van de V.V.D.-fractie. Overigens zou het bij een aanvulling van die wet niet zijn gebleven. Ook de Woningwet had dan moeten worden aangevuld. De tijdsduur kan inderdaad geen argument zijn voor de keuze van een afzonderlijke wet. In beide gevallen zou het zijn gegaan om een wetsontwerp (wetsvoorstel) dat een lange weg had te gaan. Om enkele voorbeelden te noemen. Bij de behandeling van een wetsvoorstel tot aanvulling en wijziging van bestaande wetten zouden de algemeen geuite bezwaren tegen het aanvankelijk zeer ingewikkelde stelsel van procedures en de principiële bezwaren van de V.V.D.-fractie tegen de leefmilieuverordening niet minder zijn geweest, laat staan achterwege zijn gebleven.

2. Dat wetten als de Hinderwet, Drank- en Horecawet, Wet geluidhinder en de Monumentenwet, alsmede de Bouwverordening niet voldoende waarborgen bieden om hinder en verval tegen te gaan heeft de praktijk wel bewezen. De werking daarvan, gericht op specifieke aspecten, is te verbrokkeld. De leefmilieuverordening zal een meer algemene werking hebben en een samenhangend geheel van maatregelen bieden. Bepalingen over het gebruik in multifunctionele oude wijken zijn zeer wel hanteerbaar. Bedacht moet worden dat het niet om gebruiksvoorschriften in verband met een bestemming gaat. De voorschriften zullen dan niet slaan op met kadastrale aanduiding aangewezen percelen, maar op bepaalde soorten of bepaalde groepen van woningen en andere gebouwen. Het vertrouwen bestaat dat met de invoering van de leefmilieuverordening effectief tegen moedwillig verval kan worden opgetreden. Zie bij voorbeeld de artikelen 27 en 28 in verband met artikel 56. Voorts is een wijziging van de onteigeningswet in voorbereiding, die door middel van wijziging en aanvulling van de bouwplanonteigening mogelijkheden biedt tegen moedwillig verval op te treden.

3. Op de vraag of het ontwerp-Besluit op de stads- en dorpsvernieuwing ter inzage kan worden verstrekt heb ik reeds naar aanleiding van een desbetreffende vraag van de C.D.A.-fractie geantwoord dat het ontwerp-besluit inmiddels aan de Raad van State om advies is voorgelegd en dat ingevolge artikel 2 van de wet van de plaatsing van het besluit in het Staatsblad onverwijld mededeling zal worden gedaan aan de Staten-Generaal. De leden van de Eerste Kamer kunnen alsdan van de inhoud van het besluit kennis nemen.

4. Het betoog van de schrijvers van het door het lid van de G.P.V.-fractie aangehaalde artikel in «Bouw» van 14 april 1984 is onder andere gebaseerd op de Behoefteraming Stadsvernieuwing en een raming gebaseerd op de gebiedsgerichte aanpak (Nota Stads- en dorpsvernieuwing, 1980). In deze ramingen zijn het tempo van de stadsvernieuwing en de kosten, voor zover daarin aan de orde komend, afgeleid uit gerealiseerde programma's in de periode 1975-1980. Er kan, op grond van deze berekeningen, geen sprake van zijn dat het tempo van de stadsvernieuwing wordt overschat als gevolg van een onderschatting van de kosten. De in de afgelopen jaren door het Rijk beschikbaar gestelde middelen hebben immers, samen met door gemeenten, provincies en particulieren gedane investeringen, geleid tot de voortgang van de stadsvernieuwing die in de praktijk kan worden geconstateerd. Men kan zich dan toch niet voorstellen dat bij stabilisering of verhoging van de uitgaven van het Rijk voor stadsvernieuwing (en van het laatste is zeker sprake) het tempo ten opzichte van de gerealiseerde programma's zal dalen.

5. Bij circulaire van 23 juli 1984 (MG 84-25) heb ik zowel de gemeenten als de provincies onder meer de lijst toegestuurd, waarop per gemeente en per provincie is aangegeven welk procentueel aandeel zij in de totaal in de stadsvernieuwingsfondsen te storten middelen zullen ontvangen. In beginsel kunnen zij daarmee, op basis van het beschikbare begrotingsbedrag

en de bij de begroting gegeven meerjarenramingen, berekenen hoe hoog in de komende jaren de storting in hun stadsvernieuwingsfonds zal zijn, waarbij voor de meerjarenramingen uiteraard het gebruikelijke voorbehoud geldt, dat de desbetreffende bedragen ook inderdaad beschikbaar zullen komen. Voor de jaren 1985 en 1986 geldt echter niet zonder meer, dat gemeenten en provincies hun aandeel kunnen berekenen. Uit de voor die jaren beschikbare gelden moet immers een deel worden afgezonderd voor de regeling van de overgangsproblematiek en de hoogte van dat deel kan pas aan het eind van het jaar worden bepaald.

Artikel 7

Het nieuwe financiële regime voorziet in een jaarlijkse toedeling van gelden van rijkswege ter vrije besteding door de gemeenten ten behoeve van de stadsvernieuwing. Langs welke weg de gemeenten de stadsvernieuwing uitvoeren doet daarbij niet ter zake. Dit geldt althans voor de gemeenten die rechtstreeks gelden ontvangen. Voor de gemeenten die van provincie-
wege gelden zullen ontvangen, zullen de regelen gelden van de door provinciale staten vast te stellen verordening (artikel 39, zesde lid).

Artikel 32

De strekking van artikel 32 is de gemeente een instrument in handen te geven verouderde gebieden met behoud van de bestaande situatie – dus zonder de bestemming van dat gebied te wijzigen – te moderniseren. Dat instrument is gegoten in de vorm van een gebiedsaanwijzing ter modernisering bij een stadsvernieuwingsplan. Bevinden zich in een gebied dat de gemeente ter modernisering wil aanwijzen, gebouwen welke uit de schaal vallen en acht de gemeente handhaving van die situatie ongewenst, dan laat zij die gebouwen buiten de aanwijzing. De aanwijzing behoeft niet perse een aaneengesloten gebied te omvatten. Ten einde te bewerkstelligen dat de ongewenste situatie wordt gewijzigd (aangepast) kan de gemeente bij het stadsvernieuwingsplan voor die gebouwen een daartoe strekkende bestemming aanwijzen en vervolgens tot aankoop of onteigening overgaan.

Artikel 42

Niet gedeputeerde staten, maar de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer heeft de bevoegdheid de jaarlijkse bijdrage aan een gemeente te verlagen of stop te zetten (artikel 40, tweede lid). Gedeputeerde staten doen in het kader van hun jaarlijkse verslaggeving aan de minister voorstellen daaromtrent (artikel 42, tweede lid).

Het verlagen of stopzetten van de jaarlijkse bijdragen moet niet worden gezien als een straf. Een dergelijke maatregel kan slechts worden genomen, indien blijkt, dat een gemeente vier maal haar jaarlijkse bijdrage in haar stadsvernieuwingsfonds heeft opgespaard. Indien dat het geval is, wordt bekeken of de desbetreffende gemeente met de opgespaarde gelden een bepaalde activiteit op stadsvernieuwingsgebied wil ondernemen, of dat er redenen bestaan de jaarlijkse bijdrage te stoppen of te verlagen. De reden voor deze voorziening in het wetsvoorstel is immers te voorkomen, dat gelden ten behoeve van de stadsvernieuwing ongebruikt bij de gemeenten blijven liggen.

Uit het feit, dat het bij stopzetten of verlagen niet gaat om het straffen van gemeenten, volgt dat er in dit financieringssysteem ook geen sprake van belonen kan zijn. Er zouden ook nauwelijks criteria voor te vinden zijn.

De staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
G. Ph. Brokx